

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINA—JURISPRUDENȚA—LEGISLAȚIUNE—ECONOMIE POLITICĂ—FINANȚE SOCIOLOGIE

FONDATOR:
ION S. CODREANU
Avocat

DIRECTOR:
DEM. I. DOBRESCU
Primarul Municipiului București

COMITETUL DE REDACȚIE:

Traian Alexandrescu, Decanul Baroului de Ilfov; **Alexandru Cerban**, Profesor Universitar, Avocat; **Iosif G. Cohen** Consilier la Consiliul Legislativ, Avocat; **Gr. Conduratu**, Avocat; **N. Jac Constantinescu**, Președinte la C. de Apel București; **E. Cristoforeanu**, Dr. în Drept dela Roma, Avocat; **René Demogue**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris; **Vintilă Dongoroz**, Conferențiar universitar, Membru în Consiliul de disciplină al Baroului Ilfov; **D. Gălășescu-Pyk**, Profesor Universitar, Avocat; **Alfred Juvara**, Profesor Universitar, Avocat; **Ștefan Laday**, Președinte la Consiliul legislativ; **I. Gr. Perieșeanu**, Directorul Bibliotecii Marilor Procese, Avocat; **Emil Stan Rappaport**, Consilier la Curtea de Casație din Varșovia; **C. Sipsom**, Profesor Universitar; **C. A. Stoeanovici**, Conf univ., Membru al Consiliului Legislativ; **Gr. L. Trancu-Iași**, fost Ministru, Avocat; **Petre Vasilescu**, Profesor Universitar; **Al. Velescu**, Dr. în Drept, Avocat. **Albert Vahl**, Profesor la Facultatea de Drept din Paris.

SECRETAR DE REDACȚIE:

E. C. Decusară, Dr. în Drept din Paris, Directorul Statisticeii Judiciare

SUMAR

- *O critică a Bugetului*, de Eugen Petit, Consilier la Inalta Curte de Casație;
- *Cronica judiciară pe luna Octombrie 1932*, de Gr. L. Trancu-Iași, avocat, fost ministru;
- *Cronica lunii Octombrie*, de avocatul Alex. Velescu;
- *Cambiile semnate de ofițerii activi în Bucovina*, de Anton Iliese, Președintele Trib. Cernăuți;
- *Legea Linistei Publice*, comentată și adnotată de I. Gr. Perieșeanu și Alfred Fulga, *Recenzie* de Teodor G. Tănăsescu, Consilier la Curtea de Apel Iași;

JURISPRUDENȚĂ:

- Curtea de Apel București s. III-a și Trib. Ilfov s. IV-a: *S. M. Landes cu Tudor N. Popa Niculae și alții*. (Inchiriere. Drept de creanță. Dacă transcrierea face opozabil dreptul locatarului față de un alt locatar? Art. 1075, 1076, 1077, 1021 C. civil);
- Trib. Tulcea: *Banca Națională a Rom. Suc. Tulcea cu Avramide și Banca de Scont*. (Legea pentru asanarea datorriilor agricole. Aplicarea art. 59 din lege la acțiunile cambiale făcute contra debitorilor beneficiari ai menționatei legi. Ce dovezi urmează a face beneficiarul conversiunii? Soluția și motivele);
- 4 diferite legi modificatoare.

O CRITICA A BUGETULUI

Sub titlul „*Nebunia bugetară*”, d-l T. Pisani scrie în ziarul „Argus” dela 23 Octombrie, că la noi sunt în total peste 100 consilieri de casație — ceiace într’adevăr, ar fi excesiv față de nevoile în cari ne zbatem. D. Pisani este rău informat, când vede 100 acolo unde nu sunt decât 54, cel mult 60, cu procurori la un loc.

Art. 3 din Legea pentru Curtea de Casație și justiție, în vigoare, prevede:

„*Curtea de Casație se compune dintr’un prim-președinte, trei președinți de secție și 50 de consilieri.*”

Atât și nimic mai mult. Acesta este numărul actual al consilierilor Inaltei Curți, în care intră primul-președinte și președinții de secție. Mai sunt, este drept, șapte procurori, dar aceștia nefiind consilieri, *nu fac parte din complectele asize de judecată*.

Dar cum isbutește d. critic bugetar să ridice acest număr la 100?

„La cei șezizeci (?) consilieri ai Curții de Casație — serie d-sa — trebuie să se adauge 9—10—12 consilieri — câți, bine nu știm — trecuți la Curte dela desființatul Consiliu de revizie, ceiace ridică numărul consilierilor *la peste șaptezeci*”.

Eroare. Dela Consiliul de revizie au venit numai trei consilieri, cari sunt înglobați în cei 54 despre care vorbește art. 3 din Legea pentru Curtea de Casație.

Deci, față cu o greșeală de socoteală atât de importantă, urmează că întreaga demonstrație pe care o face d. Pisani, pornește dela premise greșite.

Dar la numărul de 70 (am arătat că sunt numai 54), d. Pisani, ea să-i iasă totalul de 100, mai adaugă și consilierii dela Curțile de Apel, avansați pe loc în Ardeal.

Bine, dar aceia nu sunt consilieri ai Inaltei Curți de Casație. Ei au numai gradul, fără să ocupe funcția efectivă.

LAURENT complect, 33 vol. legate curat cu piele la cotor și colțuri.

ALEXANDRESCO complect, 13 vol. legate curat,

HUC, complect, 14 vol. legate curat.

DEMOLOMBE complect 20 vol. legate curat.

De vânzare, ocazional, la *Curierul Judiciar* cu preț avantajos, unde se poate servi orice cărți de drept.

Am arătat în diferite rânduri neajunsurile asimilării și a gradelor pe loc. Cât despre înaintările consilierilor Curților de Apel din Ardeal la rangul de consilieri de casație, un distins coleg, fost președinte al unei Curți de apel din Ardeal, mi-a exprimat părerea sa, că aceste titluri au fost acordate în mod nelegal. Este adevărat, că sub dominațiunea ungară, asemenea avansări se puteau face; la noi însă ele nu mai sunt cu putință. Organizarea judecătorească locală păstrată acolo, ar fi putut permite cel mult asimilarea consilierilor dela apel cu cei dela Curia maghiară din Budapesta, nici într'un caz însă cu cei dela Casația din București — instanță care se află în afară de teritoriul Ardealului. Căci, ce fel de legiuire locală este cea care se aplică relativ la o instanță din vechiul Regat?

Deci, avem 54 de consilieri efectivi la Inalta Curte de Casație. Unul e delegat la Paris, într'o comisiune de judecată, trei pot lipsi zilnic, pentru eventuale cazuri de boală, sau alte concedii, iar unul, cel mai înalt, Primul-Președinte, conduce desbaterile la compelele de divergență și la secții unite.

Dela 15 Aprilie 1932, la Inalta Curte de Casație funcționează cinci complete de judecată în permanență, deci ca și cum ar fi cinci secții. La acestea repartizându-se numărul de 50, rezultă câte zece consilieri de complet, iar nu câte 24 cum face greșit socoteala d. Pisani. O secție, cu două complete, are 19 membri în total.

Astfel fiind, nici măcar numărul celor 11 consilieri necesari complectului de divergență nu se poate forma dela un singur complet. Se știe că în Franța, numărul consilierilor la ședințele obicinuite este unsprezece, iar fiecare cameră este compusă din 15 membri, în afară de președinte.

Dacă s'ar fi interesat mai de aproape, d. Pisani ar fi aflat că la noi sunt consilieri cari vin dimineața la serviciu și pleacă seara la 8, fără a avea timpul să-și ia dejunul. Și totuși, atât de mare este aglomerația de afaceri, că nu se pot obține termene decât peste cinci luni.

Ce ar zice d. Pisani, dacă printre controlorii financiari, cari sunt acum de atâta actualitate, ar veni și unul din Algeria. Cercetând situația combustibilului consumat la Palatul de justiție din București, ar găsi o... mare risipă. „Cum se face — ar scrie el în raportul său — că la tribunalul din Alger se consumă anual un vagon de lemne de foc, iar la cel din București 20 sau 30 de vagoane?”

Acestuia d. Pisani, cum este om de spirit, i-ar răspunde râzând, că la Alger iarna ține cinci zile, iar la București cinci luni.

Tot astfel se petrec lucrurile și în ce privește comparația numărului consilierilor dela Inalta noastră Curte de Casație, cu numărul celor dela Paris.

Acolo sunt într'adevăr 49 de consilieri.

Dar, numărul judecătorilor nu trebuie să fie în raport cu acela al populației, nici cu întinderea teritorială. *El este în raport direct cu numărul litigiilor.*

Ernest Faye, în studiul său „*La Cour de Cassation*”, (pag. 39), socotește că o secție civilă care ar avea de judecat 350 de afaceri pe an ar fi peste măsură de încărcată. Peste acest număr s'ar impune înființarea unei noi secții.

Să vedem cum se petrec lucrurile la noi. Din expunerea făcută de eminentul Prim-Președinte al Inaltei Curți de casație, cu prilejul deschiderii anului judecătoreș în curs, se vede că în 1931, secția I, a Inal-

tei Curți a pronunțat 1603 deciziuni, s. II-a 8943 și secția III-a 1592, deci în total 12.138 deciziuni. Deci după socoteala d-lui Faye, cu 350 afaceri pe an, Curtea de Casație Română, ar fi trebuit să lucreze cu mai mult de 30 (treizeci) de secții. Acest calcul după afacerile efectiv judecate, căci dacă am socoti, cum trebuie, după afacerile intrate, în totalul lor de 15950, numărul secțiilor ar urma să fie și mai mare.

Dar, să înlăturăm afacerile penale ale secției a 2-a; celelalte două secții (1-a și a 3-a) au avut intrate în 1931 un număr de 5177 recursuri, civile, comerciale, contencioase, pensii, exproprii pentru judecata căroră, după părerea autorului citat, ar fi trebuit ca Inalta Curte de Casație română să aibă cel puțin 14 (patrusprezece) secții, în loc de două cum au funcționat în realitate.

Dar, se va zice, de ce această aglomerație de afaceri?

Întâi, pentru că în Franța există o instanță specială care judecă litigiile de contencios administrativ: Consiliul de stat. Ori, la noi, aceste pricini sunt atât de numeroase, încât spre a putea fi judecate la curent, ar trebui ca toate secțiile Inaltei Curți să se ocupe numai de ele. Abuzurile administrative fiind la ordinea zilei, este natural ca și acțiunile în contencios să fie atât de multe.

Al doilea: În Franța este la Casație o cameră „de requêtes”, care face un serios triaj al afacerilor. Din aproximativ 700 de recursuri anual asupra căroră are a se pronunța, această cameră, respinge trei cincimi, așa că 280 sunt aduse înaintea Camerei civile. Ori, această instituție este viu criticată chiar în Franța, iar la noi, nimeni nu o dorește — și lucrul este foarte explicabil.

Al treilea: Pensiile nu vin niciodată în judecata Curții de Casație.

Al patrulea: Advocații dela Curtea de Casație franceză, formează un barou special, compus din 60 membri numiți de guvern. Acolo nu pledează decât advocații formați, cu îndelungată experiență, cari nu țin în loc lucrările Curței, vorbind de lucruri cari nu au legătură cu rezolvarea în drept a litigiului.

Al cincilea: În Franța, recursul nu este de ordin constituțional. La noi, după disp. art. 103 al. 3 din Constituție, asupra oricărui litigiu, urmează să se pronunțe în ultimă instanță Inalta Curte de Casație.

Și în sfârșit al 6-lea și poate cel mai important, este firea procesivă a Românilui, care e cu totul alta ca cea a Francezului.

Deci, dacă legiuitorul va voi cândva să reducă numărul consilierilor dela Inalta Curte de Casație, va trebui să înființeze o cameră de requêtes, să ia contenciosul administrativ și pensiile dela Curtea de Casație; să înființeze un barou special al Inaltei Curți și să suprimă art. din Constituție, care proclamă recursul de ordin constituțional și prin educație să schimbe firea noastră procesivă.

Iată de ce, înainte de a denunța opiniei publice nebunia bugetară, risipa pe care Statul o face cu magistrații dela Inalta Curte de Casație, d. Pisani ar fi trebuit mai întâi să se informeze exact asupra datelor de care s'a servit și în al doilea rând să stăruie în realizarea reformelor pe cari le indicăm.

Dacă d-sa va convinge justițiabilii să renunțe la contenciosul administrativ, precum și la principiul constituționalității recursului și dacă s'ar înființa și camera „de requêtes”, s'ar putea suprima câțiva consilieri din acei cari funcționează astăzi la Inalta Curte

de Casație. Aceasta se poate face foarte ușor cu prilejul scoaterilor la pensie.

Fără îndoială însă că economia ce se va realiza, ar fi atât de mică, încât justițiabilii nu ar avea decât de pierdut, fără vre-un folos apreciabil pentru buget.

Toți miniștrii, de justiție din ultimul timp, chiar și partizanii celor mai drastice economii, de îndată ce s'au pus în curent cu modul funcționării Curții noastre de Casație, au văzut că, cu toate sacrificiile necesare, numărul consilierilor trebuie înmulțit. Altminteri, vor trece ani până ce funcționarii își vor putea regula drepturile la pensie, sau, înlocuiți fiind pe nedrept, până când vor vedea admisă acțiunea lor în contencios, fără a vorbi de întârzierea mare în judecata celorlalte litigii civile ca și penale.

Iar, dacă d. Pisani ar fi numit, Ministru al justiției, cum știm că d-sa este om de inimă, de judecată și de bun simț, suntem siguri că va căuta de a doua zi să rezolve problema aglomerării afacerilor dela Inalta Curte de Casație — aceasta numai în interesul justițiabililor.

Cât despre clădirea *gradelor pe loc*, noi am prevenit prin zeci de articole, publicate în revistele de drept, cu ani de zile în urmă, pericolul acestui sistem, străin de tradiția și de firea noastră, care a dus la deprecierea gradelor efective, la lipsa de disciplină și la împovărarea bugetului. În această privință, trebuie să recunoaștem, d. Pisani are perfectă dreptate.

EUGEN PETIT

Consilier la Inalta Curte de Casație

P. S. — La Curtea de Casație din Viena, erau 70 consilieri și 12 președinți (fără contencios, fără pensii, iar recursul nu era de ordin constituțional). Funcționau 16 complete de câte 5 membri.

Curia din Budapesta, cuprindea un număr de 87 consilieri și 10 președinți, deci în total 97 membri. (Legea LIV din 1868 și legea XVII din 1891; Procedura civilă de Janeso Gyorgy, pag. 75 și 76.

Pentru contenciosul administrativ exista o instanță specială cu 32 consilieri, plus președinții.

Populația Ungariei era atunci de 18.000.000 locuitori, deci cași România de astăzi. Din cele 65 județe ale Ungariei 22 au trecut la noi, deci 1/3 din acea țară.

E. P.

CRONICA JUDICIARĂ PE OCTOMBRIE 1932

Sărbătoarea Baroului gălățean. Doi avocați din Galați: d-nii *M. N. Pacu* și *Gr. Crețescu* au împlinit 78 de ani la sfârșitul acestei luni.

Amândoi basarabeni de origine, au trăit să vadă Basarabia unită pentru vecie cu patria mamă.

Versurile poetului Stamati:

*Prutul ista ni dispartii
Apa asta n'are moartii?
Când ne-am pune noi când-va
Și cu gura l'om săca?*

nu vor mai răsună de-acum, spre mulțumirea celor doi veterani ai Baroului și-a întregului neam românesc.

Domnul *M. N. Pacu* a lucrat mult în domeniul

juridic și didactic. Publicațiunile sale sunt izvoare prețioase atât pentru istoricul Galațului cât și pentru învățătura dreptului și a economiei politice. A reprezentat în Senat Covurluiul de mai multe ori.

Conu Grigore Crețescu a fost procuror, pe vremuri, consilier comunal, practicând avocatura dela ieșirea sa din magistratură. Deși octogenar aproape, este un entusiast. Cu cât drag a lucrat alături de *C. Hamangiu*, *Corneliu Botez*, *Gr. Conduratu*, *Jean Bart*, *George Orleanu*, *Calmusky*, *C. Z. Buzdugan*, *Aug. Frățilă*, *Grigore Forțu*, subscrisul și alții la realizarea monumentului lui *M. Eminescu* la Galați.

Baroul covurluiian sărbătorindu-i, a căpătat aprobarea tuturora, cei doi colegi ai noștri fiind o pildă vie de muncă, devotament și cinste.

Comitetul de Direcție al „Curierului Judiciar” se unește din toată inima la urările ce li s'au adus de viață lungă și belșug.

Se construiește! În interiorul Palatului de Justiție din București a răsunat în vara aceasta ritmul sănătos al construcției.

Baroul de Ilfov și Uniunea au clădit încăperi pentru confortul exercițiului profesiei noastre și pentru mărirea prestigiului instituțiilor avocațești.

S'a creiat un sediu pentru Uniune care funcționează într'o înfimă încăpere unde erau și birourile și judecățile și adunările Comisiei permanente.

S'au construit săli în cari colegii noștri pot face actele și s'a transformat simpatica „Urlătoare”, dându-i-se spațiu și lumină.

Nu știu dacă „resonanța” urlătoarei va rămânea aceeași după aceste schimbări.

Altă sesiune, alte legi! Să ne înțelegem. Se votează într'o sesiune o lege și imediat e schimbată în sesiunea următoare. Citez ca titlu de exemplu: *Conversiunea, Concordatul preventiv, Lichidarea judiciară, Consiliul economic, Camera de muncă* și câte altele. Să ne ocupăm de una la întâmplare.

Abrogarea lichidării judiciare. Modificarea Concordatului preventiv. Toate guvernele, îndată după venirea lor la putere, fac câte un lucru bun: abrogă legile anterioare sau le „modifică în întregime, fără să schimbe nimic”.

„*Lichidarea judiciară a datorităilor comerciale*”, o enormă greșală juridică, explicabilă numai prin tulburările și psihozele crizei, creată cu scopul de a aduce înlesniri vieții economice prin salvarea unor debitori, a avut tocmai efectul contrar, să amenințe cu distrugerea întreaga activitate comercială, prin nimicirea creditorilor.

Legea lichidării a deschis larg poarta justiției tuturor aceloara, cari altă dată n'ar fi îndrăznit să intre nici prin porțița de din dos.

Dar vine art. 65 din noua „*Lege a Concordatului preventiv*” care spune: „Legea lichidării judiciare,

falimentul civil și orice dispozițiuni contrarii legii de față, se abrogă”.

Socot că această lege modificatoare, nu înrăutățește deloc situația comercianților cari ar fi siliți să ia măsuri pentru prevenirea falimentului.

Exclue însă posibilitatea beneficierii de această lege celor de rea credință, prin controlul sever instituit asupra lor.

Evitarea falimentului. Legea nouă a Concordatului impune comerciantului, în caz de dezechilibru al situației sale financiare, o sfortare înainte de a beneficia de lichidare (căci sub o formă deghizată se menține lichidarea patrimoniului comercial, fără urmări asupra persoanei comerciantului) — aceea de a încerca satisfacerea creditorilor săi prin concordat.

Căci principiul lichidării judiciare, sub o formă deghizată cum am zis, a rămas și în legea concordatului preventiv.

Art. 64 din această lege, care vorbește de lichidarea falimentară, spune în aliniatul 2:

„În acest caz (când s'a admis concordatul preventiv și comerciantul nu l'a putut executa sau i s'a respins acest concordat pentru alte motive decât acele de bancrută frauduloasă), Tribunalul va examina dacă comerciantul a fost de bună credință și va decide lichidarea patrimoniului său după procedura falimentului, *fără a declara pe comerciant în stare de faliment*”.

Aceasta era în joc, onoarea comerciantului, posibilitatea pentru el de a mai face comerț, când împrejurările îi vor permite.

Buna credință!? Dar numai acei vor beneficia de dispozițiile legii, vor fi *de bună credință*.

„La morale, spune *Georges Ripert* în *La Règle morale dans les obligations civiles*, nous enseigne de protéger ceux qui sont de bonne foi et frapper ceux qui agissent par malice”.

Buna credință a comerciantului se va stabili, numai dacă nu vor fi indicii de fraudă sau comerciantul va trebui să îndeplinească toate dispozițiile puse de codul de comerț privitoare la conduita lui?

Citez observațiunile unui tânăr jurist, Dr. A. Fischer, din lucrarea sa „*Le concordat préventif en droit roumain et comparé*” :

„On pourrait objecter que, d'après l'article 3, seule la banqueroute frauduleuse empêcherait l'obtention du concordat préventif. Nous croyons que cette objection n'est pas défendable, car le débiteur doit être, d'après le but même de la loi, de bonne foi, et la bonne foi ne peut pas se concilier avec les faits condamnés par le Code de Commerce, comme banqueroute simple”.

De altfel chiar din textul art. 64 reese că *în afară de situația de bancrută frauduloasă, Tribunalul are să examineze buna credință a comerciantului* (dacă

există sau nu fapte de bancrută simplă) pentru a i se putea acorda lichidarea falimentară, fără declarare în stare de faliment.

Jurisprudență în materie de lichidare judiciară.

Această lege, care ca și rozele a trăit „l'espace d'un matin”, nu lasă de sigur nici un regret, afară de acela că juriști mai încercați și alții mai tineri au studiat, comentat și discutat această lege, în volume sau articole și că această muncă a lor nu va mai putea fi folosită.

Studiile d-lor D. Maxim, C. Stoianovici, Eugen Barasch, Chemale, E. Cristoforeanu, Ionel Codreanu, L. Paves, R. Ioël, ale subsemnatului, și alții, au fost și ele abrogate.

În scurta ei durată am putut, într'un recent proces la Curtea de Apel București secțiunea II-a, să stabilem jurisprudența că jurnalul Tribunalului, care decade pe comerciant din avantajele legii, *e susceptibil de apel*. În acelaș timp s'a stabilit că se acordă suspendarea executărei sus-menționatului jurnal.

Dar... uitarea se va așeza și pe textul acestei legi și, ceace e trist... și peste munca celor ce s'a ocupat de comentarea ei.

Până la încheierea acestor rânduri, n'am primit noua lucrare a d-lui Eftimie Antonescu asupra *Concordatului preventiv* care, desigur, va aduce lumină în interpretarea textelor acestei legi, ediție ultimă.

Am ajuns ca să avem legi în ediții speciale!

Se fac unele legi neaplicabile și se modifică altele și totuși când este vorba de o *Codificare a aerului*, suntem în urma tuturor țărilor. Și Bulgaria are un cod aerian.

Sunt dator însă ca să pun în evidență unele concepțiuni.

Dreptul aerian. Această ramură juridică, despre care am scris încă în 1909 — (vezi articolele din „Curierul Judiciar” pe 1909, No. 68 și 70) — odată cu apariția primelor principii de drept aerian, mă preocupă în mod deosebit.

Vreau să relev aci recenta discuțiune, la care a dat loc aplicarea responsabilității obiective în această materie.

Prof. Antonio Ambosini, prezentând un ante-proiect de convenție internațională, bazat pe principiul riscului sau a responsabilității obiective, în fața C. I. T. E. J. A., ante-proiect care a fost adoptat, spune că în conștiința juridică generală este infiltrat principiul că daunele cauzate de aeronave terților, la suprafață, adică aceluia, cari sunt absolut străini de exploatarea aeronautică și călătoria aeriană, trebuie să fie plătite în orice caz, adică *independent de dol sau culpă din partea întreprinzătorului sau a prepușilor săi, numai prin faptul că „dauna există și provine din cauza aeronavei”*.

Această soluție este, de sigur, justă, pentru următoarele două motive:

1) Este echitabil ca cei cari se găesc la suprafață complectamente străini de întreprinderea navigației aeriene, amenințați de un pericol, față de care n'au nici un mijloc de apărare, să fie indemnizați pentru daunele pe care le poate cauza aeronava de sus.

2) Terțul lezat va putea, numai în cazuri rare să dovedească culpabilitatea întreprinzătorului sau a aceluia, care conduce, *faptul, cauza pagubelor, producându-se în aer, adesea la o înălțime considerabilă și în consecință în afară de orice control.*

Una din legile neaplicabile:

Controlul averilor. S'a votat o lege, excelentă în principiu, dar care în momentul de față are două defecte, ce în aparență par contradictorii.

„Este și tardivă și prematură”, cum spunea odată un confrate.

„Tardivă”, pentru că acei cari au furat banul Statului, în anii de după război, au avut tot timpul să-i cheltuiască, să-i ducă peste graniță... sau să-i păstreze sub aparențe înșelătoare, cum ar fi vinderi fictive, donații deghizate, etc., etc., și cari ar fi greu de descoperit.

„Prematură”, pentru că pedepsele prevăzute nu-și au acuma rostul, Statul fiind astăzi așa de sărăcit, încât să vrei să furi și n'ai de unde.

Socot că, în caz când legea s'ar aplica, pedepsele fixate sunt prea ușoare și că *ar trebui să se introducă în codul nostru penal pedeapsa cu moartea numai pentru acei ce fură banul Statului.*

Sunt totdeauna contra pedepsei cu moartea. E singurul caz în care o preconizez.

Unificarea legislativă. Se pare că unificarea legislativă iar este „en vogue”. Această problemă e și de interes național, limba și dreptul fiind cele mai puternice mijloace de consolidare a unui neam, dar prezintă și interes practic, acela de a ușura atât magistraților cât și avocaților aplicarea legilor. Se începe cu adunarea unei comisii „ad-hoc”, se țin câteva discursuri și iar rămâne... baltă.

Nevoia unificării se constată mai ales înaintea Înaltei Curți de Casație când se judecă procese din provinciile alipite.

Nu numai unificarea dar și revizuirea unor legiuri e absolut necesară.

Eminentul nostru juriconsult și înaltul magistrat d-l *Andrei Rădulescu*, într'un studiu publicat în „*Anuario di Diritto comparato e di studi legislativi*”, vorbind de Codul civil spune că are lipsuri și „reclamă încă multe modificări spre a corespunde nevoilor, moravurilor și concepțiilor actuale”.

Situația copiilor naturali este arbitrară, puterea părintească insuficient reglementată, regimul tutellii imperfect. Publicitatea drepturilor reale trebuie ameliorată.

Sunt incoherențe și lipsuri explicabile unei leg.

importante, care n'a suferit la transplantarea ei decât ușoare îndreptări.

Necesitatea revizuirii se impunea în orice caz.

„Bătrân prin anii trăiți aci, el poate deveni mereu tânăr, sorbind din apa vie a vieții și respirând din atmosfera veșnic în transformare”, spune tot d-l *Andrei Rădulescu* într'o comunicare făcută la Academia Română, cu ocazia comemorării a 60 ani dela introducerea Codului civil.

Trecând la altă ordine de idei în legături cu conferința care s'a ținut la Congresul internațional dela Haga de către savantul nostru confrate d-l *Jean Appleton*.

Goethe și dreptul. Un ecou al sărbătoririi centenarului lui Goethe a străbătut până la congresul internațional al avocaților dela Haga și a răsunit prin glasul d-lui *Jean Appleton*, marele jurist francez.

Goethe poate fi sărbătorit la un congres al filozofilor, al poezilor, al fizicianilor, al psihologilor, al medicilor, al dramaturgilor, al politicianilor și desigur și al avocaților și numele lui va lumina peste tot ca lumina proaspătă a aurorii, fiindcă Goethe avea organizat în mintea lui un al doilea univers.

El putea să repete cu toată convingerea vechea maximă latinească: „*nimic uman nu-mi este străin*”.

Goethe nu s'a limitat să studieze o „specialitate” sau să-și cultive talentul lui de poet; el se străduia să cunoască realitatea sub toate aspectele ei.

Căci toate științele, oricât de îndepărtate una de alta ar părea, nu au decât un singur obiect: *adevărul*.

„*Natura*, spunea marele filozof, *este o carte vie, neînțeleasă, dar nu de neînțeleasă*”.

Numai astfel poți avea încredere deplină în forțele spiritului tău, când ești convins că poți ști, poți înțelege tot ce se petrece în jurul tău, numai să fii mereu trează curiozitatea și răbdarea „genială”, pentru a descoperi puțin câte puțin secretele naturii.

Care este rațiunea noastră de a fi, decât aceea de a cerceta, de a ști? „*Studiază pentru a fi*”, iată maxima conducătoare a marelui geniu.

A cultiva în noi înșine perpetua devenire, care este viața; iată exemplul, pe care ni l-a dat Goethe.

Ca gânditor în ale dreptului, Goethe a fost un realist. El punea mai presus fapta, viața decât abstracțiunea teoretică.

Nu îmbinarea simetrică a unor concepte, ci acțiunea omenească în toată plinătatea ei, trebuie să fie în atențiunea juristului.

„Fiecare teorie trebuie să indice numai bazele, pe care se va clădi fapta”.

Nu drepturile acordate prin lege sunt drepturile adevărate, ci acelea, care se nasc odată cu noi.

„Orice teorie este cenușie, numai arborele vieții este mereu verde”. Goethe nu s'a ocupat de dreptul comparat, dar a făcut o comparație între drept și

bere, pe care o amintesc pentru pasionații... nu ai berii ci ai științelor juridice :

„Când guști berea pentru întâia oară, simți un fior, când ai băut-o o săptămână, nu mai poți să bei altceva. Astfel e și dreptul”.

Am ținut să subliniez mai mult concepțiile lui Goethe asupra *solidarității sociale* și de aceea în Gazeta Tribunalului am scris un articol intitulat *Goethe și solidaritatea socială* (vezi Gazeta Tribunalului ultimul număr Octombrie 1932).

Și-acum voi examina câte-va lucrări de-ale colegilor noștri atât în domeniul dreptului, în domeniul social cât și în cel al literaturii.

Principii de legislația muncii de Marco I. Barasch.

Structura economică-socială a României de după războiu a scos în evidență o pătură socială, dacă nu asuprită până atunci, cel puțin complet neglijată.

Este adevărat că s'au găsit în secolul al XIX-lea, oameni de inimă, cari au căutat să îmbunătățească soarta acestor „umilinti și obișnuți” ai soartei.

Legea sanitară din 1885 și regulamentul pentru industriile insalubre din 24 Septembrie 1894, datorite d-rului Felix sunt cele dintâiu încercări de a da lucrătorilor un mediu mai igienic și a evita surmenarea, „mizeria fiziologică” din cauza prea multelor ore de lucru.

Dar nu se poate vorbi de o politică socială românească decât începând cu funcționarea Ministerului Muncii și Ocrotirilor Sociale, departament creat de mine în anul 1920.

Paralel cu activitatea acestui Minister, s'a elaborat o nouă legislație: legislația muncii.

Printre acei, cari s'au ocupat în de-aproape de evoluția și caracterul acestei legislații este și colaboratorul meu d-l Marco I. Barasch.

Noua sa lucrare „*Principii de legislația muncii*”, cuprinde în aproape 300 de pagini, structura organizației protecției muncitorești și istoricul ei, atât în România cât și în domeniul internațional.

Ideea morală, de care este impregnată această lucrare, este rezumată de însuși autor în aceste câteva rânduri ale concluziilor sale :

„*Gradul de civilizație a unei țări se măsoară după numărul legilor sociale, care reglementează raporturile economice*” iar mai departe :

„*Popoarele civilizate urmează azi aceiași evoluție democratică și urmăresc același ideal de justiție și demnitate pentru toți muncitorii, pătrunse fiind de convingerea că nu poate fi pace socială, fără acordul tuturor conștiințelor, fără armonia tuturor puterilor sociale*”.

Nu am să discut lucrarea în amănunțimi.

Țin să remarc însă, spiritul ascuțit de observație și intuiția juridică a d-lui Barasch, printr'o confruntare.

Sfera de aplicație a legislației muncii. Vorbind de sfera de aplicație a legislației muncii, d-sa spune :

„*Legea contractelor de muncă din 1929, în partea sa relativă la contractul individual de muncă, își găsește aplicațiunea în toate ramurile activității economice, beneficiul ei, extinzându-se după părerea noastră, nu numai asupra salariaților din industrie și comerț, ci în general asupra tuturor salariaților, cu excluderea salariaților dela serviciile și instituțiile publice, supuși legii statutului funcționarilor publici*”.

Noua „*Lege pentru modificarea unor articole din legea contractelor de muncă*”, promulgată în Monitorul Oficial, din 11 Octombrie 1932, confirmă deducțiile d-lui Barasch, în art. 5, care spune :

Dispozițiile titlurilor II, III și IV, relative la contractul individual de muncă, contractul de echipă și contractul colectiv de muncă, se aplică *și în agricultură*”.

Desigur, în afară de industrie și comerț, aceasta era ramura asupra căreia există dubiu dacă beneficiază sau nu de legea contractelor de muncă.

Recomand călduros această carte tuturor acelor, care se interesează de legislația și scarta muncitorilor.

Tratatul dela Adrianopol. S'ar părea că problema nu e de actualitate, și totuși... În editura „Curierului Judiciar” a apărut: „*Studii de istorie comercială. II. Tratatul dela Adrianopol*” de d-l Mihai Jorgulescu, profesor și avocat.

„*Tratatul dela Adrianopol*” este reproducerea conferinței ținute la „*Academia de Export d'n Galați*”, pe care am înființat-o anul acesta.

Dacă istoricii s'au străduit să descopere în hrisoave și documente faptele mai importante ale neamului nostru, pentru a sărbători zilele în care s'au petrecut și a preamări pe acei cărora li se datoresc acele fapte vitejești, d-l Mihai Jorgulescu încearcă să scoată din istorie sfaturi practice pentru luminarea activității economice.

Istoricul comercial, spune d-sa, *va rupe vâlul de pe ochi îmbrobodiți și va arăta tuturor acelor, cari vor să vadă că în istoria economică a acestui neam sunt momente, cari trebuie cunoscute, care mai mult decât atâta, trebuie să ne fie un îndreptar pentru viitor*”.

Conferința d-lui Mihai Jorgulescu este demonstrarea adevărului dedus istoricește că noi nu putem trăi izolați economicște, că interdependența economică s'a afirmat ca un principiu statornic și că bunul mers al treburilor românești a fost totdeauna paralel cu evoluția celorlalte țări.

„*Din frământările epocii imediat posteroare Tratatului dela Adrianopol au eșit germeii unității noastre naționale de mai târziu. Ultima cucerire în domeniul politic se integra astfel și ea în interesele economice mondiale*”, termină d-l Jorgulescu.

Dol et cause, de Eugen Barasch. Dacă dispozițiile legii nu se mai adaptează exigențelor vieții, se interpune între lege și realitate, doctrina juriștilor și jurisprudența magistraților, pentru a găsi o modalitate de îndreptare a textelor la nevoile și interesele împričinaților.

Însă, în cazurile, în cari chiar textul legii se pretează la o aplicare mai sigură și mai aproape de realitate, concepțiile, care falsifică sensul lor pentru a crea doctrine, ce țin mai mult de metafizică decât de drept, trebuiesc desigur lepădate.

Este cazul teoriilor create privitor la art. 1.110; 2.055; 1.641 din codul francez, și pe care d-l Barasch, le îndepărtează prin interpretarea lor, dată de însuși Codul civil francez în art. 1.109; 1.116 și 1.117.

Teoria viciilor de consimțământ, susținută în doctrina clasică și bazată pe noțiunea filozofică de voință, începe a fi părăsită pentru a fi înlocuită cu concepția mai simplă, mai juridică, mai reală și mai utilă în consecințele ei, aceea a cauzei false.

D-l Eugen Barasch se ocupă în această lucrare numai de dol, demonstrând prin citate din autorii mai recentii și prin deducții logice că *nullitatea pentru dol nu este în realitate decât o nulitate pentru eroare de cauză*. Lucrarea d-sale este un studiu publicat în :

„*La Revue générale du Droit, de la Législation et de la Jurisprudence*” și extras în această broșură. D-sa ne promite de altfel un volum întreg.

Doresc d-lui Barasch spor la muncă și succes deplin.

Apreciez, în deosebi, tendința d-sale de a se îndepărta tot mai mult de abstracție și teorie pentru a căuta în texte partea aplicativă, punctul prin care pătrunde direct în realitate.

Citez în acest scop, câteva rânduri cu totul caracteristice pentru maniera și intențiile d-lui Barasch :

„Les conséquences pratiques du point de vue que nous venons d'exposer sont loin d'être négligeables. Si la nullité pour dol n'est plus qu'une nullité pour fausse cause, il n'y aura évidemment plus lieu de faire aucune distinction entre le fait de la partie co-contractante ou le fait d'un tiers, pas plus d'ailleurs qu'entre les faits positifs et les faits négatifs, les simples allégations ou les „manoeuvres”.

„Dès qu'à la suite d'une erreur provoquée de n'importe quelle manière la cause même de l'obligation se trouvera affecté, il y aura nullité de l'engagement, sans plus s'embarasser de toutes ces distinctions désormais inutiles et sans même se préoccuper de l'existence de l'intention de tromper, intention qui n'aurait plus de raison d'être dans une conception pour laquelle le fondement de la nullité réside non pas dans une vice du consentement, mais dans une imperfection de la cause” (pag. 18).

Și acum..., pour la bonne bouche, voi termina a-ceasă lungă cronică evidențând opera unui distins

coleg al nostru. Nu e în domeniul juridic, dar e opera unui jurist.

După atâtea alte glasuri autorizate să ascultăm și

Glăsuț al Apelor !

Febrila agitație din sălile de ședințe judecătorești, pledoariile unei savante și seci interpretări de texte, alteori apărări calde și inspirate ale suferințelor omenesti, nu sunt singura rațiune de a fi, a noastră, a avocaților.

După ce-am eșit din palatul cenușiu și sombru al justiției, retrași în sinea noastră, redevenim ceea ce „*suntem*”.

Radu Rosetti își aduce aminte de tinerețea lui și continuând seria operelor începute atunci, își scrie amintirile sale, cu delicatețe și dintr'o înălțime morală, de o puritate absolută.

Isidor Birnberg, filosof și poet, își încheie tristețea visurilor și concepțiile despre zădărnicia acestei lumi, în „*Cântece milenare*”.

Vasilescu-Valjean, scrie piese de teatru. Sunt singurele „*piese*” de care se mai bucură avocații !

În ultimul timp, *I. Gr. Periețeanu*, cu eleganța care-l caracterizează în toate manifestările lui, ne-a prezentat un volum de sonete, cizelate atât de armonios, încât par sculptate în azur. Când versurile sunt dulci ca mierea era fatal ca gravurile să fie executate de... Stiubei !

El a stat s'asculte „*haoticele chemări*” ale apelor, „*eternele sale frământări*” și mormurul lung „*cu mii de rezonanțe*” s'a prefăcut, trecând prin sufletul poetului în *zece* sonete.

Impresia de fantastic și mister, în neconținută schimbare, pe care-l dă capul Caliacra, nu cred să fi fost redat sub o formă mai sugestivă ca în sonetul

„*Capul Caliacra*” al d-lui Periețeanu :

„*Culorile-ți de-apururi schimbătoare,
în apă, prin reflexe, răspândesc
tonalități de pură nchipuire,
ce farmecă 'ntr'atât și incremenesc,
că-mi pare peisagiul, nălucire*”.

Marea a fost comparată cu sufletul omenesc. Ca și cânsul, înfinitul apelor ascunde dureri nelămurite :

„*Psalmodiază apriga mulțime
eternul viers, oftat de adâncime,
ce'n mii de sconci marine stă închis*”.

El captivează natura prin straniul ei. Ca de un narcotic, el se lasă îmbătat de acele :

„*Haucinate ore de magie,
când ambianța toată e-un mister,
cu-amurguri și cu nopți de feerie,
cu brațe verzi întinse către cer*”.

În norii care acopăr profesiunea de avocat, lucrările colegilor noștri sunt razele de lumină dătătoare de putere și nădejde.

CRONICA LUNEI OCTOMBRIE

...Octombrie era odinioară, în vremurile bune, o lună de bucurie și belșug.

După lunile de vacanță, anul judecătoresc se deschidea cu solemnitate, activitatea se relua cu avânt și încredere, belșugul rodului de toamnă era de bun augur pentru noul an de muncă.

A fost odată....

Anul judecătoresc coincide acum cu cel calendaristic. Discursurile de redeschiderea lui au fost suprimate la instanțele de fond fiindcă erau uneori jenante; spuneau adevărul!

„Vacanța” există numai pentru cei ce și-o pot îngădui. Numărul litigiilor și formalităților cu caracter urgent a ajuns atât de mare încât pentru judecători vacanța a fost redusă la un simplu concediu când nu se mai amestecă și „alegerile”. Pentru avocații „marți” odihna depinde de... colegialitatea adversarilor, iar pentru cei „mici” plecarea din oraș a colegilor mai căutați este un bine venit prilej de mai multă clientelă în vacanță decât în restul anului.

Iar „activitatea” în lăcașurile în cari se împarte dreptatea cași în birourile în cari se dau sfaturile, se redactează actele și se pregătesc pledoariile, începe a deveni lipsită de rod și de farmec.

Efectele crizei economice se resimt în viața de toate zilele a *magistraților*, ale căror salarii, întotdeauna sub nivelul necesităților unei vieți modeste, au devenit în urma „curbelor de sacrificiu” insuficiente chiar pentru viața pur vegetativă și mai sunt supuse nesigurantei chiar a actualelor cifre și a primirii lor regulate... Să mai vorbim de starea sufletească a acelor cari, arbitri ai vieții sociale, economice și politice, chemați să judece chibzuit și înțelept neînțelegerile dintre oameni și să reprime abuzurile autorităților, sunt expuși a nu mai avea liniștea zilnică și nici puțința să-și întrețină sănătatea, cultura și demnitatea omenească și profesională?

Starea materială și sufletească a *avocaților* s'a resimțit în același timp de efectele crizei economice, dar se resimte tot atât de dureros de efectele crizei morale, pe care o străbătem.

În mod firesc tranzacțiunile au devenit mai puțin numeroase și mai puțin remuneratorii... *Tariful* nu mai e *minimal*!... Perspectiva de a vedea la capătul unui proces cu cheltueli de timbre devenite aproape prohibitive, onorarii de avocați și experți și taxe de executare, după ani de trudnică așteptare pe debitor cerând... lichidarea sau asanarea judiciară, nu e de natură a încuraja pe cel ce are un drept să și-l revendice. Nu se mai judecă azi decât cei ce nu au încotro, adică cei cari nu pot încheia cu debitorii o înțelegere oricât de oneroasă, pentru că unii datornici nu mai oferă nimic și unii creditori nu se pot resemna să renunțe cu totul la dreptul lor... Să mai vorbim în

astfel de împrejurări de onorarii, de quantumul și plata lor sau de oficiul care... începe cu timbrul de pledoarie și se termină cu cel de amânare?

...Această situație *materială*, al cărei reflex, îl găsim în însemnătatea tot mai mare ce se dă în congresele profesionale chestiunilor de ordin economic (altădată neglijate), în strângerea rândurilor între colegi, în sindicalizarea sub diverse forme, în organizarea caselor de pensie și ajutor, în luptă legitimă pentru reducerea și dreapta fixare a impozitelor, este înăsprită de suferințele *morale* ale oricărui *jurist* crescut în școala principiilor de drept și de corectitudine *honeste vivere, suum cuique tribuere*...

A vedea cum legile se schimbă și... se pot schimba (am avut dela războiu atâtea legi și proiecte de legi de organizare judecătorească câți miniștri), a nu putea da un sfat în ziua sau în ora în care îți este cerut fiindcă în ziua sau în ceasul următor starea economică sau juridică poate fi cu totul alta, a vedea că nimic nu poate reține frenesia legislativă, că nu mai există niciun criteriu fix, niciun principiu neînlăturabil, e a trăi cea mai cumplită durere a unui om și profesionist onest.

Nesiguranța economică îngreunează destul încheierea tranzacțiilor și mai ales formularea raporturilor juridice spre a încerca o preîntâmpinare a fluctuațiilor *valutare*.

Dar nesiguranța *regimului legal* îngreunează până la desperare orice activitate juridică.

O lege scutește de impozite clădirile noi, o altă lege o abrogă, o a treia revine la situația anterioară...

O lege desființează dreptul de opoziție, o alta îl reînființează...

E fără îndoială un act de mare curaj a înființa sau a conduce astăzi o întreprindere când nu ai certitudinea în decursul aceluiaș an a menținerii prețurilor, al cifrei afacerilor, impozitului, tarifului vamal sau al căilor de comunicații. Dar este un act de erou sau de martir a continua să muncești și să produci, când în decursul anului legiuitorul poate hotărâ că... datoriile nu se mai plătesc, că creanța se reduce la jumătate, la 40%, la... cine mai știe cât, și că așa amputată se va plăti în doi ani (legea concordatului preventiv din 1929) în cinci ani (legea din 1932) în 30 ani (legea asanării agricole) sau... fără limită și proporție (legea lichidării judiciare)...

Sunt, de bună seamă, împrejurări de ordin social, cari reclamă sau justifică intervenția legiuitorului în raporturile economice. Rareori această intervenție e făcută cu tactul și chibzuința necesară. Măsurile se iau pripit, în ultimul moment, se redactează insuficient sau interesat și se răstălmăcesc de cei de rea credință când nu se aplică abuziv de organele administrative. Să reamintim cum s'a aplicat reforma agrară sau cum controlul speculei a devenit o speculă a controlului?

Intervenția statului în raporturile dintre creditori și debitori s'a manifestat încă din 1923 în materia plăților în monedă străină.

N'am putea spune că reputația noastră în lumea economică apuseană a crescut pe urma „tratativelor” cu Comisiunile de creditori străini și a unor dispoziții cari, fără considerațiuni speciale de vechime și seriozitate a întreprinderilor, acordau beneficiul unor reduceri de creanțe și eşalonări de plăți oricărui negustor improvizat sau ușuratec, dar nu-l obligau să-și prezinte bilanțul spre a se cerceta dacă imobilele sau alte valori cumpărate cu banii creditorilor nu puteau acoperi de îndată creanțele acestora sau dacă perspectivele întreprinderii justificau eşalonarea ori nu făceau decât să prelungească o agonie.

...A urmat apoi concordatul preventiv cu repetatele încercări de a-l adapta într-o direcție sau alta... după cum bătea vântul. Și ca o arșită pustietoare a trecut pe deasupra noastră secând averi și conștiințe monstruoasa lege a lichidării judiciare.

...Părerile pot fi desigur împărțite — după interese — asupra rostului și modalității asanării judiciare a datoriilor agricole. Dar nu poate fi conștiință juridică neimpresionată de abrogarea fără nici o rațiune a privilegiului unor creanțe sau de acordarea beneficiilor legii fără nici o cercetare serioasă a situației economice și sociale a acelor cari le-ar reclama chiar dacă au destulă avere ca să-și poată plăti datoriile acum sau nu au suficientă avere spre a și le putea plăti vreodată, fie că sunt vechi agricultori loviți de reforma agrară, sărăciți de biruri, lipsă de recolte sau de preț al lor, ori cumpărători recentți de moșii, îndatorați ca să poată lua cu prețuri exagerate locul altora în stăpânirea gliei.

...Să mai vorbim de *inflația de amnistii și grațieri* dela războiul încoace ?

Fără îndoială *clemența e un corectiv al represiunii*. Dar într-o epocă de *criză a represiunii* semnalată de marii penalisti încă dela începutul acestui secol, a repeta prea des, aproape periodic, acest gest de generozitate, nu înseamnă oare a crea o ambianță în care *teama de sancțiune* slăbește până la dispariție ?

S'au adus legii *Bérenger* acuzarea — nu tocmai neîntemeiată — că ea constituie o adevărată primă de încurajare la comiterea celei dintâi infracțiuni... Ce să zicem de închiderea dosarelor penale vechi decât că constituie o încurajare a tergiversărilor, a... „neîndeplinirii procedurilor”, asemănătoare cu scopul urmărit în lupta ce se dă de debitori în cursul executărilor silite în așteptarea de diverse asanări și lichidări judiciare, luptă care a scos la suprafață vechi sisteme (depe la 1899 !) și ca orice funcție care crează organe, a scos la iveală *specialiști ai incidentelor* ?

În așteptarea unui eveniment istoric, sarcina apărătorului în procesele penale a devenit aceea de a... lungi cu orice pretext sub orice formă, cu virtuozitate, judecarea procesului.

...Și pentru că tot trebuie să vie încă o amnistie, anumite infracțiuni, printre cari *abuzul de încredere* și *sustragerea obiectelor sechestrate* dețin recordul, se pot comite cu o quasi certitudine a impunității.

De bună seamă în asemenea împrejurări meseria de *om cinstit*, de om care-și plătește datoriile și nu fură averea altuia, devine *extrem de grea*. Dar și meseria de *avocat cinstit*, care nu poate... *aranja* registre și învoeli, care-a învățat *principii* și nu *incidente*, nu mai este ușoară...

Imi dau seama că cele ce am scris mai sus nu constituie o cronică a luni Octombrie 1932, ci mai degrabă o cronică a vremii noastre scrisă în această lună.

E drept că în decursul acestui răstimp s'a abrogat legea lichidării judiciare, s'a modificat legea asanării datoriilor agricole și s'a votat legea controlului averilor, a cărei atât de îngrijită redactare contrastează cu atât de întârziata realizare a acestei vechi revendicări a opiniei publice.

Dar în melancolia acestui sfârșit de toamnă, pe care firea a făurit-o în anul acesta atât de fermecător de frumoasă, rămâne organismelor călite în educarea pentru viață și carieră o supremă și îmbărbătătoare mângâiere: *că și anotimpurile și crizele trec*.

Măsurile revoluționare sau „pre-revoluționare”, produs al unor stări economice grele și a unor stări morale dubioase, vor lăsa cu vremea numai amintirea lor.

A străbătut atâtea generația noastră de luptă, de jertfă și de nădejde încât va străbate și criza economică și sufletească de acum.

Dar pentru generația de mâine, pe care suntem datori s'o creștem și s'o îndrumăm, pentru că îi vom transmite odată făclia dreptății când mâinile noastre bătrâne n'o vor mai putea duce, pentru această generație care deschide ochii ei limpezi în această vreme turbure, trebuie să ne îngrijim ca să menținem rezistența morală și să luptăm pentru ca la toate formele de criză ale vremii noastre să nu se adaoge aceea care prăbușește conștiințele și imperiile: *criza de încredere*.

31, Octombrie 1932.

ALEX. VELESCU

CAMBIILE SEMNATE DE OFITERII ACTIVI ÎN BUCOVINA

Una din anomaliiile dreptului provincial este și chestiunea enunțată sub titlul de mai sus și care datorită stărei generale economice și financiare a ajuns în fața instanțelor judecătorești din Bucovina din ce în ce mai des, iar soluțiile ce s'au dat sunt contradictorii și lipsite de îndrumarea jurisprudențială a Inaltei Curți de Casație, care până în prezent nu știm, să fi avut ocazie, ca să se pronunțe.

De aceea ni s'a părut că ar interesa a aduce această

chestiune la cunoștința opiniei publice juridice, pentru ca cei chemați, să-și spună părerea spre a se stabili o normă comună de aplicare în această privință.

Din puținele cărți streine și române pe cari le-am putut consulta putem da următoarele indicații în această direcție: Codul cambial austriac aplicabil în Bucovina prevede în art. 1, că este capabil schimbarmen-tele acela care se poate obliga prin contracte și deci regula generală este — ca și în codul com. român — capacitatea după normele generale ale dreptului comun civil combinat cu acele ale codului comercial în privința minorilor și femeilor măritate, cari fac comerț.

Deci legiuirile în această privință ar fi identice, dacă n'ar exista alături de art. 1 c. camb. austriac o ordonanță imperială cu putere de lege din 3 Iulie 1852, care, din motive pe cari împăratul Austriei și sfetnicii lui de pe vremuri le-au crezut binecuvântate, declară ofițerii activi și pensionari precum și trupa combatantă incapabili de a se obliga schimbarmen-tele (wech-selunfähig).

Principalul autor german C. S. Grünhut în tratatul său „Dreptul cambial” ediția I-a 1897 la pag. 308, nota 12 arată, că scopul acestei dispozițiuni este, ca serviciul militar să nu sufere. Această dispoziție a fost atât de sever aplicată, încât în adnotările de sub art. 1 c. camb. austriac găsim jurisprudențe de ale Curții de Casație din Viena în cari se arăta, că chiar ofițerii, cari au cetățenia maghiară n'au capacitate cambială.

Bazați pe considerațiunile de mai sus unii ofițeri români prin apărătorii lor au invocat incapacitatea lor de a se obliga prin cambie cerând de plano desființarea ordinelor de plată cambiale și a măsurilor de asigurare luate contra lor în camera de consiliu și fără motivare pe baza acțiunilor introduse de reclamânți conform procedurii speciale în materie cambială aplicabilă în Bucovina și în unele cazuri s'a obținut câștig de cauză.

După o interpretare strictă s'ar părea la prima vedere, că aceasta este singura soluție juridică și ori cât de curioasă ar părea, ea se menține pe baza unei dispoziții, care face parte din lege și care lege atâta vreme cât nu este abrogată, trebuie aplicată.

Totuși noi susținem părerea contrarie, care ni se pare singura admisibilă în cauză motivată pe considerațiuni de ordine publică, de logică juridică și de rațiune.

Din lucrările autorilor români pe cari i-am avut la îndemână am aflat foarte puțin în această privință și anume în „Tratatul elementar de drept cambial” și în „Cambial”, vol. I a d-lor Haeman și Fintescu.

D-l Prof. Haeman arată la pag. 25 nota 1 și la pag. 27 nota 6, că și astăzi nu se pot obliga prin cambie după dreptul camb. austriac: ofițerii, soldații, dezerterii și călugării iar d-l prof. Fintescu la pag. 103 spune: ofițerii activi și pensionarii nu se pot obliga prin cambie.

Nu reese de aci, că acești autori ar fi de părere, că aceiași situație juridică ar avea-o în Bucovina ofițerii români, ei din contră credem, că ei arată numai care este situația ofițerilor activi în dreptul comparat internațional și nici nu s'au gândit, că s'ar putea pune vreo dată această chestiune în dreptul nostru cambial interprovincial.

Căci dacă am aplica ordonanța și jurisprudențele respective, ar însemna, că astăzi există în România 2 categorii de ofițeri și anume unii capabili și alții incapabili de a se obliga prin cambie și că această ca-

pacitate relativă, incapacitatea este teritorială—loci—putând fi același ofițer când capabil când incapabil după locul unde-l trimit necesitățile serviciului și prin urmare dacă locul de emisiune sau domiciliul și locul de plată sunt în Bucovina incapacitatea este la largul ei, iar dacă mențiunile din cambie arătate mai sus sunt în restul țării, capacitatea triumfă fără milă. Cu alte cuvinte dacă semnezi cambii la Cernăuți și cheltuești paralele la București, te ocrotește ordonanța imperială dela 1852, iar dacă ești mai imprudent și procedezi invers ești la discreția codului comercial român și îți se reține lunar din puțina soldă ce a mai rămas.

Aplicația aceasta o respinge cea mai elementară logică și nu există nici la cea mai indulgentă analiză — chiar fără a fi jurist — căci una din două: Ori toți ofițerii unei țări sunt capabili a se obliga prin cambii, ori nici unul și cum ultima ipoteză nu este admisibilă din cauza codului comercial român, care nu cunoaște această (capitis diminutio) și atunci ne rămâne numai cea dintâi și anume că toți sunt capabili.

Intr'adevăr o ordonanță imperială oricâtă putere de lege ar avea în drept, este nefăgăduit în fapt, că ea a fost dată într-o țară absolutistă pe vremea aceea, unde împăratul pentru motivele pe cari le-o fi crezut el necesare avea interesul local al armatei austriace și numai pentru acea armată și nu credem, să se fi gândit cineva vreodată, că odată cu schimbarea de suveranitate asupra unei părți din teritoriu, această ordonanță ar atinge deplin drept și alte armate din alte state naționale, cari până atunci se bucurau de plenitudinea drepturilor cambiale ale celorlalți cetățeni capabili din statul respectiv.

Dar în favoarea acestei soluțiuni vine însăși jurisprudența Curții din Viena care întinde această incapacitate și asupra ofițerilor supuși maghiari ca făcând parte din aceeași armată, a unui stat și fiind supuși aceluiaș regim de incapacitate ca și camarazii lor din Austria, deși pentru Ungaria codul cambial n'avea o asemenea ordonanță.

Această incapacitate ar părea de altfel și jignitoare, nedemnă și inegală pentru ofițerii români, cari ori unde s'ar afla ei cu serviciul, semnând cambii sunt presupuși că se cred capabili de a se obliga și înțeleg să facă față angajamentelor atât cât le va permite situația materială, iar nu că se cred incapabili și că la scadență se vor pune alături de dezerteri și călugării la adăpostul unei incapacități streine de armata lor pentru a evita o plată, la care s'au angajat.

Iată ce ne-a făcut, să credem, că ordonanța imperială din 1852 a dispărut de pe aceste meleaguri din momentul când armatei austriace, i-a luat locul cea română, iar dacă aplicarea ei s'ar găsi din nou potrivită vremurilor pe cari le trăim astăzi, ea n'are decât să se reîntoarcă, însă sub forma unei legi noi românești aplicabilă întregii armate române.

E de prisos să mai insistăm și noi asupra necesității unificării legislative, care de 12 ani de zile se cere mereu prin revistele de drept și se urează la fiecare revelion, căci nu știm care va fi generația de magistrați și avocați din unele părți ale țării, care va avea șansa să nu mai aplice unele legiuiri încă netraduse în limba statului și să se folosească în pricinile supuse apărării și judecării lor cât mai mult de jurisprudențele dela București și cât mai puțin de cele dela Viena sau Budapesta.

ANTON ILIESE

Președinte al Tribunalului Cernăuți

RECENZIE

Legea liniștei publice comentată și adnotată de I. Gr. Periețeanu și Al. Fulga.

În editura „Curierul Judiciar” a apărut, recent, adnotată și comentată de d-nii I. Gr. Periețeanu și Al. Fulga, *Legea pentru reprimarea unor noi infracțiuni contra liniștei publice*, cunoscută și sub denumirea de legea Mârzesen, din 1924 — cu modificările ei din 14 Noembrie 1927. Această lege, a cărei cauză unii o căutau în mișcările studentești (vezi desbaterile Camerii deputaților, relative la ea), de fapt, a fost determinată de acțiunea subversivă și continuă, pe care, elementele de descompunere, de toate categoriile, o intensificau pentru dezagregarea Statului. După o aplicare de numai doi ani, s'a văzut că legea nu dă rezultatele așteptate — și aceasta, pentru motivul că multe din manifestările periculoase ordinii publice, scăpau angrenajului legii. Aceasta a determinat legiuitorul s'o întregască cu adaosul din 14 Noembrie 1927.

Deși este o lege specială, ea face parte din cadrul Codului penal prin dispozițiunile sale generale și care ating direct ori modifică unele dispozițiuni ale Codului. De aceea anteproiectul noului Cod penal a și adoptat-o, aproape în întregime, după cum o și spune expres Expunerea de motive a acestui Cod.

Cu toate acestea, practica, aplicând Codul penal, n'a ținut totdeauna cont de acest lucru și a continuat cu aplicarea vechilor dispozițiuni, ce se găseau, totuși publice.

Dacă n'ar fi cunoscut declarațiunea raportorului legii la Cameră, anume că: redactarea art. 3, 7, și 8 ale proiectului de față era necesară... spre a unifica măcar în această materie specială, *textele referitoare la provocare*, din Codul penal al Vechiului Regat, din Codul ungar și din cel austriac („I. Periețeanu — N. Fulga, l. I, p. pag. 122)”, s'ar fi dat, poate, mai multă atenție rostului multor dispozițiuni din legea liniștei publice și multe aplicațiuni eronate n'ar mai fi avut loc. De aceea Comentarul d-lor I. Periețeanu și Al. Fulga, care cuprinde un bogat material istoric, referitor la legea franceză din 1893—1894, din care s'a inspirat Legea liniștei publice expunerile de motive, cu desbaterile parlamentare, doctrina și jurisprudența franceză și română, și mai ales un judicios examen critic al tuturor chestiunilor controversate, e binevenit.

Metoda urmată de distinșii comentatori este explicată la pag. 16 a lucrării, sub titlul „Planul lucrării”. E suficient, însă o răsfoire, cât de superficială a lucrării, pentru a-ți face o idee de bogatul material ce cuprinde — și de modul cum diferitele chestiuni sunt înfățișate și examinate. *Bonnet*, spune, undeva¹⁾ că valoarea dispozitivului unei hotărâri stă în valoarea considerentelor. Aceasta se poate afirma despre orice lucrare cu orice cuprins: valoarea concluziunilor stă în valoarea argumentelor de susținere. Privit, sub acest aspect, comentarul d-lor Periețeanu și Fulga, se recomandă singur.

TEODOR G. TĂNĂSESCU
Consilier la Curtea de Apel Iași

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI, S. III.

Audiența dela 28 Noembrie 1930

Președinția d-lui N. RACOVICIANU, Consilier

S. M. Landes cu Tudor N. Popa Nicolae ș. a.

Deciziunea civilă, 717

Inchiriere. Drept de creanță. Dacă transcrierea face opozabil dreptul locatarului față de un alt locatar. Art. 1075, 1076, 1077, 1021 c. civ.

Intrucât dreptul locatarului este un drept de creanță, iar nu un drept real, el nu poate fi opozabil celorlalți terți, așa încât transcrierea unui asemenea drept, nu conferă nici o preferință locatarului care a transcris față de un alt locatar care, deși nu are transcris dreptul său asupra aceluiaș imobil, ocupă totuși imobilul

S'au ascultat d-l avocat W. Erderman din partea apelantului și d-nii avocați Costin Dumitrescu și Armand Iliescu din parte intimajilor.

Curtea în majoritate,

Asupra apelului făcut de S. M. Landes în contra sentinței civile cu no. 293 din 1930 (I) a Tribunalului Ilfov s. IV, prin care i s'a respins ca nefondată acțiunea ce a intentat prin petițiunea înreg. la prima instanță sub no. 31249 din 1925 și modificată cu petiția înreg. la no. 8956 din 1929 în contra lui Tudor N. Popa Nicolae, zis Tudor N. Popescu, acesta încetat din viață în cursul procesului la prima instanță și reprezentat prin moștenitorii săi, intimajii de mai sus, cum și în contra intimatului G. Wiener și a obligat pe apelant să plătească intimajilor două mii lei cheltueli de judecată.

Având în vedere actele dela dosar, susținerile părților și concluziunile reprezentantului Ministerului public;

Având în vedere faptele procesului astfel cum sunt expuse prin sentința apelată;

Având în vedere că părțile au susținut în acelaș sens ca înaintea primei instanțe;

Având în vedere că motivele de fapt și de drept din sentința apelată cari fiind întemeiate, Curtea le adoptă și găsește că Tribunalul bine a respins acțiunea apelantului.

Că așa fiind, apelul devine nefondat și urmează a fi respins ca atare.

Pentru aceste motive, Curtea respinge ca nefondat apelul făcut de S. M. Landes în contra sentinței civile cu no. 293 din 1930 a Tribunalului Ilfov s. IV pe care o confirmă.

(ss) N. Racovicianu, A. Lerescu, Ch. Alimănescu, Siliu Rădulescu.

O p i n i u n e :

Asupra apelului făcut, prin petițiunea înreg. la no. 5946 din 28 Aprilie 1930, de către S. M. Landes, domiciliat în București str. Olimpului no. 56, în contra sentinței civile cu no. 293 din 1930 a Tribunalului Ilfov s. IV-a c. c., prin care s'a respins ca nefondată acțiunea intentată de numitul apelant, prin petițiunile înreg. la no. 31249 din 1925 și 8956 din 1929, în contra intimajilor Tudor N. Popa zis și Tudor N. Popescu și G. Wiener.

Având în vedere actele și lucrările din dosar, cum și concluziunile orale și scrise ale părților.

Având în vedere că din toate acestea se stabilește în fapt următoarele:

La 4 Februarie 1920, cu contractul vizat de administrația

1) A se vedea publicată tot în acest număr la pag. 589.

*) Précis de pratique judiciaire et extrajudiciaire. Elements de clinique juridique.

financiară a Capitalei la no. 70.760 și transcris la no. 6624 din 1920, intimatul Tudor N. Popa, închiriază apelantului S. M. Landes, pe termen de 5 ani dela 23 Aprilie 1920—23 Aprilie 1925, cu o chirie de 20.000 lei anual, care s'a primit de către locator cu acea ocaziune pe primul an, o prăvălie din imobilul, proprietatea sa, din str. Colței no. 5, care era ocupată la acea dată de Jean Feder, în calitate de chirias, specificându-se în articolul 2 din contract că „în cazul când prin o lege specială excepțională contractul existent al lui Feder s'a prelungit, Landes va intra în imobil după expirarea termenului ce legea ar mai acorda lui Feder și termenul de 5 ani va începe să se numere din momentul intrării lui Landes în imobil“.

La 22 Mai 1925, Jean Feder notifică apelantului S. M. Landes că pe ziua de 20 Mai 1925 a evacuat prăvălia ce-i fusese închiriată, pe care a pus-o la dispoziția proprietarului Tudor N. Popescu.

La 25 Mai 1925, apelantul S. M. Landes, aducând la cunoștința lui Tudor N. Popescu conținutul notificării ce-i fusese adresată de Jean Feder, îi cere predarea prăvăliei ce-i fusese închiriată încă dela 4 Februarie 1920.

În urma refuzului lui Tudor N. Popescu de a-i satisface cererea, la 25 Octombrie 1925, prin petițiunea înreg. la no. 51, 249, S. M. Landes chiamă în judecată pe Tudor N. Popescu, pentru a fi obligat:

- 1) Să-i pună la dispozițiune cu începere dela 23 Aprilie 1925, prăvălia ce i-a închiriat, cum și
- 2) să fie obligat să-i plătească câte 1000 lei pentru fiecare zi de întârziere, dela data de 23 Aprilie 1925 și până la executare.

Cum, în cursul procesului, în luna Aprilie 1927, intimatul Tudor N. Popescu închiriasse prăvălia intimatului G. Wienert, la 10 Aprilie 1929, prin petițiunea înreg. la no. 8956, apelantul S. M. Landes, chiamă în judecată și pe G. Wienert, pentru ca hotărârea ce se obține să-i poată fi opozabilă și acestuia, cerând să se ordone evacuarea sa din prăvălia în litigiu.

Cum prin acțiunea din 23 Octombrie 1925, apelantul S. M. Landes ceruse ca intimatul Tudor N. Popescu să fie obligat a-i pune la dispoziție prăvălia cu începere dela 23 Aprilie 1925 și cum acesta, deși avusese prăvălia liberă, refuzase să-și îndeplinească această obligațiune contractuală față de apelantul S. M. Landes, iar procesul deși introdus de 4 ani nu fusese încă soluționat, apelantul S. M. Landes la 29 Octombrie 1929, își modifică acțiunea sa, cerând ca intimatul să fie obligat să-i pună la dispozițiune prăvălia pe termenul contractual socotit dela data luării efective în posesiune a prăvăliei.

La 22 Martie 1930, prin sentința cu no. 295, Tribunalul Ilfov s. IV-a respingând acțiunea lui S. M. Landes, acesta introduce apelul de față.

Având în vedere că, în ce privește primul capăt de cerere, de a i se pune la dispozițiune imobilul închiriat, Tribunalul îl respinge ca nefondat, întrucât contractul de locațiune neconferind locatarului de cât un drept de creanță, iar nu un drept real, acesta, chiar în cazul când are un contract transcris, nu poate urmări imobilul în oriși care alte mâini pentru a-și exercita dreptul său de a se putea folosi de dânsul, transcrierea contractului făcând opozabil dreptul locatarului numai față de un nou dobânditor al imobilului, iar nu și față de un locatar posterior, ea necreind drepturi de preferință între chirias, ori, cum în speță, imobilul a fost închiriat de locator unei alte persoane, intimatului Wienert, față de care reclamantul nu are nici un drept, nu-i rămâne acestuia decât dreptul de a cere daune de la locator pentru paguba încercată prin nerespectarea din partea acestuia a obligațiunilor ce și-a luat.

Considerând că principala obligațiune a locatarului fiind

de a face ca locatarul să se poată folosi neimpiedicat, în tot timpul locațiunii, de imobilul ce i-a fost închiriat, ca o asigurare a acestuia față de locator, pentru ca nu cumva, prin acte posterioare, emenate din partea locatarului, locatarul să fie pus în imposibilitate de a se mai putea folosi, pe timpul locațiunii, de imobilul ce i-a fost închiriat, în interesul creditului public, care ar fi fost sdruncinat prin nesiguranța transacțiunilor, legiuitorul, prin art. 722 § 10 pr. civ. a dat posibilitate locatarului al cărui contract de închiriere este pe un timp mai lung de trei ani, ca prin îndeplinirea formității transcrierii unui extract după contractul de închiriere în registrul de transcriere al tribunalului unde este așezat bunul nemișcător, aducând la cunoștința celor de al treilea dreptul său de a se folosi de imobilul a cărei „concesiune temporară“, după cum se exprimă legiuitorul în art. 1414 c. civ. i-a fost transmisă, să facă opozabil acest drept al său față de cei de al treilea care ar dobândi drepturi asupra acelui bun nemișcător.

Că rostul transcripțiunii fiind că, făcând opozabil celor de al treilea dreptul de folosință al locatarului, să asigure acest drept al său, efectul ei urmează să fie produs nu numai față de terții care ar dobândi proprietatea deplină sau numai un desmembrământ al acesteia asupra bunului închiriat, dar și față de aceia care, fără a dobândi un drept real asupra bunului nemișcător, dobândesc numai concesiunea temporară a lui.

Că a face o distincțiune între dobânditorii acestor două categorii de drepturi, însemnează a face o distincțiune pe care legiuitorul niciieri nu o face și pe care nici nu era rațional să o facă căci, din moment ce transcripțiunea are de scop să facă opozabil dreptul de folosință al locatarului față de cei de al treilea, care au drepturi asupra bunului nemișcător, se înțelege că această opozabilitate urmează să-și producă efectul nu numai față de cei ce se prezintă cu drepturi de o altă natură, deci și față de cei ce înfățișează drepturi de același fel, din moment ce și acestea din urmă sunt de natură, ca și cele dintâi, să pericliteze dreptul de folosință al locatarului, pe care legiuitorul, prin transcrierea lui, înțelege să i-l asigure față de toți cei de al treilea interesați.

Că faptul că acest drept al locatarului nu este un drept real, ci un drept de creanță, nu aduce nici o atingere principiilor stabilite mai sus, căci legiuitorul dela 1900, prin art. 720 și 725 pr. civ., a înțeles să facă opozabil celor de al treilea, prin faptul transcripțiunii și anumite drepturi personale care, prin faptul că se exercită asupra unui bun nemișcător, constituiesc o adevărată sarcină a acestuia și era util pentru garantarea atât a dobânditorilor unor astfel de drepturi, cât și a terților dobânditori de noi drepturi asupra acelui bun nemișcător, pentru asigurarea, deci, a creditului public, că asemenea drepturi să poată fi cunoscute de toți cei interesați, pentru a se stabili preferința între ei.

Că întrucât se stabilește în fapt că prin contractul încheiat cu intimatul Tudor N. Popa, apelantul S. M. Landes, a dobândit dreptul de a se folosi de imobil pe termen de 5 ani, începând din momentul intrării sale în imobil, drept care, prin faptul transcrierii contractului său de închiriere anterior dobândirii de către Wienert a dreptului său de folosință asupra aceluiși imobil, a devenit opozabil acestuia, capătul de cerere al apelantului de a i se pune la dispozițiune imobilul ce i-a fost închiriat urmează să fie admis, obligându-se intimatul Tudor N. Popa să pună la dispozițiune apelantului imobilul asupra căruia acesta are dreptul de folosință, ordonându-se evacuarea din imobil a intimatului Wienert pe data pronunțării deciziei Curții.

Având în vedere că intimatul obiectează că întrucât termenul de cinci ani al contractului de închiriere dintre apelantul Landes și intimatul Tudor N. Popescu a expirat,

executarea contractului nu mai poate avea loc pentru un alt period de cinci ani, termenul fiind esențial într'un contract de locațiune, iar locațiunile perpetui fiind interzise.

Având în vedere că din examinarea art. 2 al contractului de locațiune intervenit între apelantul Landes și intimatul Tudor N. Popa, rezultă că termenul de cinci ani al închirierii începe să se numere din ziua intrării lui Landes în imobil, ceea ce nu va putea avea loc decât după expirarea dreptului lui Feder de a mai sta în imobil.

Că astfel fiind, nu se poate spune că contractul a expirat, din moment ce termenul lui nu începe să curgă decât din momentul intrării lui Landes în imobil, ceea ce încă, nu a avut loc și nici că contractul nu are termen fix, el fiind de cinci ani, ci numai că ziua de când vor începe să curgă acești cinci ani, deși este sigură, nu este încă determinată, ceea ce nu influențează întru nimic validitatea contractului.

Că astfel fiind, această obiecțiune este neintemeiată.

În ce privește cel de al doilea capăt de cerere al apelantului, de a fi obligat intimatul Tudor N. Popescu să-i plătească câte 1000 lei pentru fiecare zi de întârziere, dela data de 25 Aprilie 1925 și până la executare.

Considerând că întrucât se stabilește în fapt că intimatul Tudor N. Popa, față de care apelantul cere să se întrebuițeze acest mijloc de constrângere pentru a-l face să-și îndeplinească obligațiunea sa contractuală, nu mai are posibilitatea să o execute, imobilul fiind deținut în prezent de către intimatul Wienert, față de care nu s'a cerut daune cominatorii, acest capăt de cerere nu poate fi admis, apelantul neavând decât să pună în executare deciziunea Curții pentru a putea intra în folosința imobilului ce i-a fost închiriat.

Pentru aceste motive, subsemnatul Ștefan P. Mihăileanu, consilier al acestei Curți, suntem de părere a se admite în parte apelul făcut de S. M. Landes, obligându-se intimajii moștenitori ai lui Tudor N. Popescu să pună la dispoziția apelantului prăvălia din București, str. Colței no. 5 și ordonându-se evacuarea din imobil a intimatului G. Wienert pe ziua pronunțării deciziunii Curții.

(ss) Ștefan P. Mihăileanu.

TRIBUNALUL ILFOV S. IV.-a

Audiența de la 22 Martie 1930

Președinția d-lui St. BU. CLIU, Președinte

S. M. Landes cu T. N. Popescu

Sentiința civilă No. 293

Speța este publicată la decisiia Curții Apel S. III. N. 717 în 1930, publicată tot în acest număr la pag. 587.

Asupra acțiunii intentate de S. M. Landes prin care chiamă în judecată pe Tudor N. Popa Niculae zis Tudor N. Popescu pentru ca să fie obligat să-i puie la dispoziție dela 25 Aprilie 1925, prăvălia din str. Colței no. 5, care i-a fost închiriată cu contractul vizat de ad-ția financiară a Capitalei la no. 70760 din 1920 și transcris la no. pe termen de cinci ani și să fie obligat a-i plăti câte 1.000 lei pentru fiecare zi de întârziere dela 25 Aprilie 1925 și până la executare.

Totdeauna cheamă în judecată și pe G. Wienert, deținătorul actual al prăvăliei ca chiriaș al pârâtului pentru ca hotărârea dată să-i fie opozabilă și ca consecință să se ordone evacuarea din magazinul în litigiu.

Având în vedere actele din dosarul cauzei concluziunile orale și scrise ale părților precum și concluziunile d-lui reprezentant al Ministerului public.

Având în vedere că din toate acestea se constată în fapt următoarele:

Reclamantul închiriaza dela pârât o prăvălie din imobi-

lul acestuia din str. Colței No. 5, pe termen de cinci ani și cunune dela 25 Aprilie 1920—25 Aprilie 1925, cu clauza că „în cazul când prin vreo lege excepțională contractul existent al d-lui Feder, s'ar prelunghi, d-l Landes va intra în imobil după expirarea termenului ce legea ar acorda d-lui Feder și termenul de cinci ani va începe să se numere din momentul intrării d-lui Landes în imobil”.

Prelungirea contractelor de închiriere încetând la 25 Aprilie 1925, reclamantul, printr'o notificare a cerut pârâtului să-i predea prăvălia și la 15 Mai acel an, a depus la casa de depuneri suma de 10.000 lei, chiria pe șase luni. La 22 Mai, fostul proprietar Jean Feder a anunțat pe reclamant că a evacuat prăvălia, iar la 27 Mai, în urma încunoștințării proprietarului, s'a prezentat pentru a i se preda prăvălia și nu a găsit pe nimeni de față.

După aceasta, a cerut pe cale de référé executarea contractului, ceea ce nu i s'a admis, cu ordonanța din 10 Iulie 1925 în urmă căreia a introdus prezenta acțiune. Dela 25 Aprilie 1925, pârâtul s'a folosit personal de prăvălie, până la 1927, când a închiriat-o pe trei ani lui G. Wienert, cu o chirie de 150.000 lei anual.

De aceea reclamantul a introdus și pe aceasta din urmă deoarece pretinde că contractul său de închiriere fiind transcris, este opozabil tuturor.

Având în vedere că se cere prin prezenta acțiune să se ordone executarea contractului de închiriere (manu militari) iar până la executarea sentinței să se plătească de către proprietar și chiriaș câte 1000 lei pe zi daune cominatorii.

Având în vedere că obligațiunea locatarului fiind o obligațiune de a face conform principiilor din art. 1075, 1076 și 1077 C. civ. creditorul are la îndemână sau sancțiunea prevăzută de art. 1021 și 1075 C. civ. și anume să ceară rezilierea contractului și daune interese sau are dreptul de a procedea „manu militari” pentru a obține punerea în posesiune forțată a obiectului închiriat, însă aceasta numai cu condițiunea ca obiectul închiriat, să fie disponibil, să nu fie în posesiunea unui alt treilea, căci astfel obligațiunea de a face nu se va putea executa „manu militari” creditorul nu poate uza decât de dreptul de daune.

Având în vedere că după principiile mai sus expuse urmează a examina dacă locatarul cu un contract cu data certă (transcris) poate cere executarea manu militari a acestui contract în contra unui alt locatar cu contract de închiriere cu data certă posterioară.

Având în vedere că este necontestat că dreptul locatarului, nu este decât un drept de creanță care nu poate fi opozabil celorlalți terți.

Că în ce privește transcrierea contractului, ea este necesară numai pentru a face contractul opozabil noului achizitor al imobilului, ca nu creiază drepturi de preferință între chiriași.

Că întrucât contractul de închiriere nu conferă chiriașului decât un drept de creanță iar nu un drept real, el nu va putea urmări mobilul închiriat în orice mână s'ar găsi.

Că nu există nici un raport juridic între acești chiriași și nu-i rămâne reclamantului decât acțiunea în contra proprietarului pentru neexecutarea obligațiilor sale.

Având în vedere că în ce privește cererea de obligare la daune cominatorii, această constrângere devine admisibilă numai în cazurile când s'ar putea aplica executarea în natură, manu militari ea devine însă inadmisibilă când debitorul obligațiunii nu poate fi constrâns direct la executarea obligațiilor sale.

În acest caz obligațiunea debitorului se transformă în daune, urmând ca creditorul să fie despăgubit de tot ce a

suferit (art. 1084 C. civ.) și condamnarea la daune nu poate avea caracterul unui mijloc de coercițiune.

Că în speță condamnarea la daune cominatorii este inadmisibilă întrucât obligațiunea de a face nu poate fi exercitată „*manu militari*” obiectul închiriat nefiind disponibil.

Că astfel fiind acțiunea introdusă de S. M. Landes este nefondată și urmează a fi respinsă ca atare cu 2000 (două mii) lei cheltueli de judecată fixate prin apreciere.

Pentru aceste motive, Trib. ascultând concluziunile d-lui reprezentant al Ministerului Public, respinge ca nefondată acțiunea intentată de S. M. Landes.

(ss), *St. Bucliu, A. Vasilescu.*

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TULCEA

Audiența dela 30 Iunie 1932

Președinția D-lui N. M. GHEORGHIU Jude-președinte
Banca Națională a României Suc. Tulcea cu Avramide și Banca de scont

Sentința comercială No. 75

Legea pentru asanarea datoriilor agricole. Aplicarea art. 39 din legea asanării la acțiunile cambiale făcute contra debitorilor beneficiari ai menționatei legi. Ce dovezi urmează de a face beneficiarul conversiunii? Soluția și motivele.

Acțiunea cambială intentată de beneficiar contra emitentului, nu poate fi respinsă ca prematură pe consideratiunea că scadența din cambie este prorogată în baza art. 39 din legea conversiunii, fără ca emitentul ei, să dovedească că este beneficiarul real al menționatei legi.

Tribunalul.

Având în vedere acțiunea cambială intentată de Banca Națională a României, sucursala Tulcea, prin petiția înreg. la no. 9821 din 1932 în contra părâșilor Albert A. Avramide, Alexe Avramide și Banca de Scont a României sucursala Tulcea, toți din Tulcea, ca giranți și Adrian Avramide din Tulcea ca principal obligat, pentru ca în mod solidar să fie obligați la plata sumei de 81.500 lei.

Având în vedere actele din dosar, susținerile părților.

Asupra excepțiunii ridicate de părât și nume că acțiunea este prematură.

Având în vedere că reclamanta face acțiunea de față în baza unei cambii semnate de Adrian Avramide, în ordinul lui Albert A. Avramide, transmisă de acesta prin gir lui Alexe Avramide, care la rândul său o transmite prin gir băncii de Scont a României, sucursala Tulcea, care de asemenea o transmite tot prin gir reclamantei de azi.

Având în vedere că potrivit dispozițiilor art. 39 din legea pentru asanarea datoriilor agricole, cambiile scontate la orice instituțiune de credit până la data de 18 Septembrie 1931 și pe care figurează în orice calitate, debitorii beneficiind de dispoz. acestei legi și ale căror termene de plată cad la 18 Decembrie 1931, sau după această dată, se consideră că are scadența de drept la 9 luni dela data scadenței prevăzută în titlu.

Având în vedere că după cum rezultă din copia de pe cererea de conversiune înreg. la judecătoria mixtă Tulcea no. 1 din 1932, rezultă că părâșii Adrian Avramide au introdus cererea de conversiune.

Având în vedere că în speță, cambia pe baza căreia se face acțiunea cu scadență la 25 Mai 1932, care prelungită cu încă 9 luni, conf. susmenționatului text, reveneau la scadența de 25 Februarie 1933 și deci nemi la această dată urmau să fie protestate și acționate.

Că astfel fiind, cambiile nefiind încă ajunse la scadență, acțiunea de față se privește ca prematură și că atare urmează a fi respinsă.

Statuând și asupra cererii de cheltueli de judecată cerute de către părâșii și apreciind, Tribunalul, le găsește justificate și le fixează la suma de 500 lei.

Pentru aceste motive, Trib. respinge ca prematură acțiunea, etc.

(ss) *N. M. Gheorghiu; G. I. Văgăunescu.*

Grefier. (ss) *I. Ciocă*

NOTA. — Hotărârea pe care o adnotăm, prezintă interes, fiindcă tranșează o excepțiune, prin aplicarea art. 39 din legea pentru asanarea datoriilor agricole.

Această lege concepută cu ignorarea tutulor principiilor de drept, dacă nu s'ar fi abrogat, ar fi avut ca prim efect, anarhizarea tutulor factorilor de producție, și decapitarea prin pauperizarea acelorora, care printu' o viață ponderată și plină de privațiuni, au încercat să economisească un ban, nu numai pentru a-i fi de sprijin pentru zile grele, dar mai ales pentru a-și creia o libertate și o independență morală. Căci banul, zice un economist, este prin esență *egaktar* și *liberator*. Aceste două atribute incontestabile ale banului, transmit posesorului o libertate în acțiune, și-i crează o independență morală. S'ar părea că aceste concepțiuni sunt perimate, și că banul gârbovit de acțiunea lui de atâtea ori milenară, trăește ultimele lui zile. N'am crezut nici odată; ci socot că, această concepție este promovată de faptul că, secolul nostru e sărac în idiologii, care să apere forța economică și morală a banului. Totuș el se va impune cu necesitatea legilor inexorabile.

Normele de drept, care asigurau banului rolul său economic, prin diferite legi post-belice, au fost greu încercate. Una din aceste legi, care lovește principiul intangibilității creanței, este și legea pentru asanarea datoriilor agricole, a cărei primă aplicare la Trib. Tulcea, a avut loc, cu ocazia pronunțării sentinței pe care o adnotăm.

Intr'adevăr, în fapt, Adrian Avramide emite o poliță în valoare de 81.500, în ordinul lui Albert A. Avramide, care o transmite prin gir, lui Alexe Avramide.

Acesta, la rândul său, o transmite tot prin gir, Băncii de Scont sucursala Tulcea, care iarăși o transmite Băncii Naționale sucursala Tulcea.

Această poliță, la scadență nefiind onorată, Banca Națională, după ce-o protestează, intentează acțiune cambială contra emitentului și a giranților.

Această acțiune s'a desbătut în ziua de 24 Iunie 1932, la Trib. Tulcea, cu care ocazie s'a ridicat excepția următoare:

În conformitate cu art. 39 din legea conversiunii, cambiile scontate la orice instituție de credit, după data de 18 Septembrie 1931, și în care figurează în orice calitate, debitorii care beneficiază de dispozi-

țiile legii conversiunii și ale căror termene de plată cad la 18 Decembrie 1931, sau după această dată, se consideră că au scadența de drept, la 9 luni dela scadența prevăzută în titlu.

Adrian Avramide, emitentul acestei polițe, interjectase în calitate de debitor agricol, o cerere de conversiune, la judecătoria mixtă Tulcea. Pe baza acestei dovezi, de introducerea cererii de conversiune, emitentul a susținut că, întrucât cambia pe care a emis-o poartă scadența la 23 Mai 1932, această scadență fiind prorogată de drept, cu 9 luni, în virtutea art. 39 din legea asanării, deoarece este debitor, care beneficiază de dispozițiile legii conversiunii, acțiunea cambială a Băncii Naționale este prematură, fiindcă titlul său cambial este exigibil tocmai la 23 Februarie 1933.

Tribunalul Tulcea, însușindu-și această interpretare, a respins ca prematură acțiunea cambială a reclamantei bănci.

Soluția mi se pare a nu fi juridică.

Intr'adevăr, art. 39 din legea conversiunii, reglementează prorogarea scadenței cambiilor emise de beneficiarii conversiunii.

Pentru ca, o cambie să poată avea scadența prorogată, în conformitate cu art. 39 din menționata lege, trebuie să îndeplinească condițiile următoare:

1. Să fie scontată la vreo instituție de credit, după data de 18 Septembrie 1931;
2. Că, persoanele ținute la plata ei, să fie beneficiarii legii conversiunii;
3. Că, aceste cambii să aibă scadența la 18 Decembrie 1931, sau după această dată.

Prorogarea de scadență ex lege, constituind o derogare dela principiul autonomiei voințelor persoanelor contractante, urmează a avea o strictă aplicare și deci numai în cazul când toate condițiile legii sunt satisfăcute.

Vom analiza numai una din cele trei condițiuni, și anume, aceea prevăzută la punctul II: ca persoanele ținute la plată să fie beneficiarii conversiunii.

Legea prin art. 39, cere ca o condiție *sine qua non*, ca debitorii unor astfel de cambii să fie beneficiarii conversiunii. Evident că dovada unei astfel de calități, nu se poate face, decât cu hotărârea instanței competente, recte judecătoria de ocol, din care să rezulte că debitorul este beneficiarul legii conversiunii. Ori, în speță, emitentul a făcut dovada că a solicitat conversiunea, fără a dovedi că, este beneficiarul ei, așa cum cere menționatul text de lege.

Încât, acțiunea trebuia să-și urmeze cursul, urmând ca la executarea hotărârei, debitorul, pe cale de contestație, să se prevaleze de beneficiul legii conversiunii.

Soluția tribunalului produce mari neajunsuri, în cazul când, emitentul s'ar găsi, că nu se bucură de beneficiul conversiunii. Intr'adevăr, beneficiarul cam-

biei și-ar pierde acțiunea de regres în contra garanților, fiindcă în acest caz, ar opera scadența prevăzută în titlu, iar nu cea prorogată. Încât acesta, și-ar pierde garanțiile, printr-o astfel de interpretare, care ar constitui o cursă întinsă creditorilor cambiali.

Dispozițiunile art. 39 din menționata lege, după interpretarea dată de noi (1) nu constituie o prorogare propriu zisă, de scadență, care să antreneze și toate măsurile de conservare, ci constituie, cu drept cuvânt o prorogare numai a dreptului de a cere plata, în cazul când cel obligat să o presteze este beneficiarul acestei legi.

Așa încât, beneficiarul unei astfel de cambii, în scop de a-și conserva toate drepturile care isvorăsc din titlul cambial, trebuia să facă protestul și să acționeze pentru plată, pe toți acei obligați la ea. Dreptul de a cere plata născându-se pentru beneficiar, din ziua scadenței, urmează că, de atunci, i s'a născut și acțiunea, care nu-i poate fi respinsă ca prematură, fiindcă este mișcată de un drept exigibil.

TITU BOGDĂNESCU

Doctor în drept, magistrat

LEGE*)

PENTRU

Adăugirea unui nou alineat la Art. 57 al legii dela 11 Iulie 1929 pentru modificarea legii din 19 mai 1925, privitoare la modificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială, pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalelor și curților de apel, precum și pentru modificarea competenței judecătoriilor

ART. 1. — După alin. III al art. 57 din legea dela 11 Iulie 1929 pentru modificarea legii din 19 Mai 1925, privitoare la modificarea unor dispozițiuni de procedură civilă și comercială, pentru înlesnirea și accelerarea judecăților înaintea tribunalelor și Curților de Apel, precum și pentru modificarea competenței judecătoriilor, se adaugă următorul alineat :

„În caz când netimbrarea cererii sau actului de „procedură, ori neplata impozitului proporțional, n'a fost relevată la termen, fie din oficiu, fie de una din „părți, ea se va putea invoca în orice stare a procesului, cu observarea aceluiași norme de mai sus”.

ART. 2. — Dispozițiunile acestei legi se aplică și proceselor în curs, în orice stadiu sau instanță s'ar afla, în care n'a intervenit hotărâri definitive și irevocabile.

Ministrul justiției, MIHAI POPOVICI.

1) Titu Bogdănescu și M. Bărcă, Legea pentru asanarea datoriilor agricole, p. 220—221.

*) Votată de Senat la 9 Octombrie, de Cameră la 10 Octombrie 1932, publicată în *Monitorul Oficial*, No. 246 din 20 Octombrie 1932.

LEGE¹⁾

privitoare la

modificarea art. 293 din legea tutelară în vigoare în Transilvania

ART. UNIC. — Dispozițiunile art. 293 din legea XX din 1977 (legea tutelară) în vigoare în Transilvania, se modifică cum urmează:

ART. 293. — „Fondul de rezervă va fi alimentat din:

1) O cincime din dobânzile încasate la capitalurile minorilor și celor puși sub curatelă, administrate de instanțele tutelare;

2) Taxele pentru păstrarea valorilor;

3) 2 la sută asupra împrumuturilor acordate de instanțele tutelare;

4) Fondul de rezervă este afectat exclusiv la acoperirea pagubelor ce ar rezulta din plasarea în împrumuturi a fondurilor administrate de instanțele tutelare.

Din dobânzile anuale ale fondului de rezervă se pot afecta 25 la sută pentru ajutorarea minorilor prevăzuți de art. 5 al legii XXI din 1901, dându-se preferință minorilor orfani de războiu.

Fondul de rezervă se va administra de Ministerul Justiției în condițiunile ce se vor fixa prin regulament. Tot prin regulament se vor fixa și taxele ce se vor percepe pentru păstrarea valorilor“.

LEGE²⁾

pentru

reducerea unor impozite

ART. I. — Cu începere dela 1 Octombrie 1932 și până la evaluarea din nou a veniturilor de către comisiunile de recensământ și de impuneri pentru perioada următoare, cotele actuale ale impozitului agricol se reduc la jumătate, iar cotele adiționale ale aceluiași impozit se reduc cu 25 la sută.

ART. II. — Cu începere dela 1 Octombrie 1932, cota impozitului pe clădiri se reduce dela 12 la 10 la sută.

Pentru proprietățile clădite se va face recensământul în conformitate cu dispozițiile legii contribuțiilor directe.

ART. III. — Cu începere dela 1 Octombrie 1932, cota impozitului profesional pentru profesioniști liberi (avocați, medici, arhitecți, etc.), se reduce dela 8 la 6 la sută.

ART. IV. — Taxa cifrei de afaceri nu se va mai percepe dela 1 Octombrie 1932 dela micii industriași (meseriași) cari lucrează singuri sau ajutați cel mult de șase persoane, sub rezerva ca să nu aibă alte venituri decât din meserie.

Ministrul finanțelor, G. G. MIRONESCU.

LEGE³⁾

pentru

intercalarea a trei aliniate după aliniatul 2 al art. 70 din legea de organizare judecătorească

ART. UNIC. — După aliniatul 2 al art. 70 din legea de organizare judecătorească, se intercalează următoarele trei aliniate:

Se exceptează cazul înaintării simultane pe loc la gradul de consilier de Curte de apel a președinților de tribunale, când precăderea se dă vechimii în gradul de președinte efectiv.

Această dispozițiune se aplică și înaintărilor făcute în condițiunile de mai sus, pe baza legii no. 169 din 26 Iunie 1930.

Prevederile acestor două aliniate au caracter interpretativ.

Ministrul justiției, MIHAIL POPOVICI.

3) Votată de Cameră și Senat la 10 Oct, 1932, publicată în „Monit. Oficial“, No. 247 din 21 Oct. 1932.

A apărut:

AVORTONUL STABILIZĂREI. De ce este necesară restabilizarea? de *Kiva Ornstein*, avocat. Broșura cuprinde 48 pag. Prețul 30 lei.

STATUTELE FUNȚIONARILOR PUBLICI de *Jean H. Vermeulen*, Conferențiar de drept public la Facultatea de drept din București. Prețul 200 lei.

A apărut:

CURS DE DREPT CONSTITUȚIONAL. de *D. G. Alecsianu*, profesor de drept public la universitatea din Cernăuți. Vol. II. Fasc. I. Lei 140.

S'a pus sub presă și va apare curând:

CODUL PROFESIONAL AL AVOCATULUI adnotat și comentat de *D. Al. Lascarov Moldovanu*, avocat și literat.

Cuprinzând:

Comentariul complet al legii pentru organizarea corpului de avocații, regulamentul casei de pensuni, legea timbrului de pledarii, tariful minimal și un bogat index alfabetic.

Rugăm pe d-nii abonați din provincie a nu aștepta alte invitațiuni, cari sunt costisitoare, sau sosirea în localitate a încasatorilor, și a binevoi să trimită achitarea abonamentului prin mandat poștal, direct la Administrația „CURIERUL JUDICIAR“, București, Artei 5, notând pe cotorul mandatului, pentru abonamentului datorat partidei No...

Cei-ce și-au schimbat adresele, sunt rugați a ne comunica noua D-lor adresă spre a putea primi regulat revista.

1) Votată de Cameră și Senat la 10 Oct, 1932, publicată în „Monit. Oficial“, No. 247 din 21 Oct. 1932.

2) Votată Senat la 4 Oct. de Cameră la 10 Oct. 1932, publicată în „Monit. Oficial“, No. 247 din 21 Oct. 1932.